

دانشگاه علوم پزشکی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان پژوهش:

بررسی نگرش مدیران پرستاری نسبت به تفویض اختیار
در بیمارستانهای آموزشی شهر تهران

پایان نامه

جهت اخذ کارشناسی ارشد پرستاری

استاد راهنما:

خانم نسرین سلمانی باروق

نگارش:

سید قاسم فدائی

اردیبهشت ۱۳۷۰

۱۴۱۹۱

بسمد تعالی

دانشگاه علامه طباطبائی تهران

دانشکده پرستاری و مامائی

بدینوسیله گواهی میشود که پایان نامه کارشناسی ارشد

سید قاسم فدائی تحت عنوان: بررسی نگرش مدیران پرستاری نسبت به تفویض
آقای

اختیار در بیمارستانهای آموزشی شهر تهران در تاریخ ۱۳۷۰/۲/۱۷ تحت نظارت

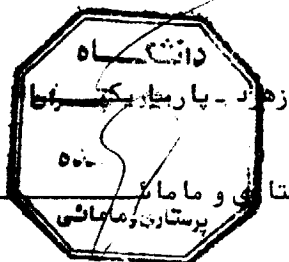
این دانشکده بد پایان رسیده است.

امضاء استاد راهنما:

خانم نسرین سلمانی باروق

امضاء استاد مشاور:

خانم ناهید دخت شریفی

ریاست دانشکده پرستاری و مامائی

تقدیم ہے :

مدیرانہ سرکاری

پستال سرکاری

سپاس

با سپاس بیکران نسبت به خالق جهان هستی، خداوندی که بساخته انسان اختیار را داده عطا نمود تا خود به انتخاب بپردازد و مسئول عمل خویش باشد و از رحمت خود عقل را به انسان موهبت فرمود تا بر هوای نفس بتسازد و در انتخاب خود گمراه نشود.

به پیروی از فرمایشات حضرت علی (ع) که فرمودند: " من علمنی حرفاً فقد سیرنی عبداً " - (هر که مرا حرفی بیاموزد مرا بنده خویش میسازد) .
بر خود واجب میدانم که سپاس و امتنان خود را تقدیم تمامی معلمین و مربیان نمایم که در طی ایام تحصیل همواره مشوق و یاری دلسوز برای اینجانب بودند و زحمات فراوانی برای تحصیل و تربیتم متحمل شده اند.

با سپاس فراوان از اساتید محترمی که مرا در کلیه مراحل تحقیق و یادگیری در امر تهیه و تدوین این پایان نامه بنحوی یاری رسانده اند، بویژه:
- استاد ارجمند، سرکار خانم نسرين با روق که بسیار دلسوزانه راهنمایی و هدایت اینجانب را در طی مراحل پژوهش بعهده داشته اند.
- سرکار خانم شریفی، که در طول انجام این بررسی زحمات زیادی متحمل گردیده و از مشاورت مدیران ایشان بهره مند بوده ام.

- استاد گرامی، جناب آقای دکتر غلامرضا با بائی که در انجام این تحقیق با اینجانب همکاری لازم را در زمینه مسائل آماری مبذول فرموده اند.
- اساتید محترم گروه مدیریت خانم فاطمه شکر نیا و خانم بهنودی که در تمامی مراحل آموزش و تحصیل در مدیریت پرستاری از راهنمایی های مفید و بیدریغ ایشان برخوردار گشته ام.

و با تشکر و سپاس فراوان از تمامی مسئولین محترم دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه تهران، ریاست دانشکده سرکار خانم زهره پارسا یکتا، معاونت آموزشی پژوهشی، خانم فاطمه رسولی، مسئول محترم آموزش خانم

فاطمه فطوره چی و کلیه کارکنان دانشکده پرستاری و مامائی دانشگاه تهران
که تسهیلات لازم را در آموزش و تحقیق اینجانب فراهم نمودند.
بدینوسیله از اساتید محترم، سرکار خانم هروآبادی، خانم طلوعی و
جناب آقای دکتر علی اکبر فرهنگی که با راهنماییها و مساعدتهای ارزنده
مرادراین امریاری نمودند سپاسگزاری مینمایم.
در خاتمه از تمامی مدیران پرستاری که در این پژوهش شرکت نموده و
همکاری لازم را داشته اند نهایت امتنان و سپاس صمیمانه بعمل می آید.

چکیده پژوهش

این پژوهش یک مطالعه توصیفی تحلیلی بوده است که بمنظور بررسی نگرش مدیران پرستاری نسبت به تفویض اختیار در بیمارستانهای آموزشی شهر تهران انجام شده است. در این پژوهش تعداد ۴۰ مدیر پرستاری بیمارستانهای آموزشی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شرکت داشتند و نمونه پژوهش برابر با کل جامعه پژوهش میباشد.

ابزار گردآوری دادهها در این بررسی پرسشنامه بوده است که در دو بخش مشخصات عمومی واحدها و عبارات مربوط به نگرش در رابطه با هدف پژوهش توسط پژوهشگر تهیه و تنظیم شده است و از طریق مراجعه به بیمارستانها، توسط واحدهای مورد پژوهش پاسخ داده شده است.

با استناد بر تجزیه و تحلیل آماری و کاربرد آزمون کای دو نتایج و یافتههای این بررسی نشان داده است که:

- عامل سن بر نگرش مدیران پرستاری مورد بررسی تأثیر نداشته است، بطوریکه با افزایش سن، نگرش واحدهای مورد پژوهش سیر منفی داشته است و اکثریت افراد مورد پژوهش در گروه سنی ۳۵-۴۰ سال قرار داشتهاند.
- وضعیت تأهل مدیران پرستاری مورد بررسی بر نگرش آنان نسبت به تفویض اختیار تأثیر نداشته است. گروه متأهلین حداکثر تعداد واحدهای مورد بررسی را در بر گرفته است.
- میزان تحصیلات مدیران پرستاری مورد بررسی بر نگرش آنان مؤثر نبوده است، بطوریکه مدیران پرستاری با مدرک لیسانس نسبت به گروه فوق لیسانس و معادل لیسانس از نگرش بهتری برخوردار بودهاند و کمترین نگرش مربوط به نمونههای با مدرک تحصیلی معادل لیسانس میباشد.
- اکثریت قریب به اتفاق نمونههای مورد پژوهش در گروه لیسانس بودند.
- محل فراغت از تحصیل واحدهای مورد پژوهش بر نگرش آنان تأثیر

ندارد.

- میزان سابقه کار بالینی مدیران پرستاری مورد بررسی برنگرش آنان تاء شیرداشته است ، بطوریکه آن گروه از واحدهای مورد بررسی که دارای کل سابقه کار بالینی ۱۰ تا ۲۰ سال بوده اند اکثریت تعداد واحدهای مورد پژوهش را تشکیل میدادند نسبت به سایرین از نگرش بهتری برخوردار بودند.

- میزان سابقه کار بعنوان پرستار ، برنگرش مدیران پرستاری مورد بررسی بی تاء شیر میباشد.

- سابقه کار در سمت سرپرستاری ، برنگرش مدیران پرستاری مورد پژوهش مؤثر بوده است ، بطوریکه با افزایش سابقه کار در سمت سرپرستاری نگرش افراد به جهت منفی تغییر مییافته است . اکثریت قریب به اتفاق واحدهای مورد پژوهش دارای سابقه کار به میزان ۵- سال در سمت سرپرستاری بوده اند.

- سابقه کار در سمت سوپروایزری ، برنگرش واحدهای مورد پژوهش تاء شیر نداشته است .

- سابقه کار در سمت مدیریت پرستاری ، برنگرش واحدهای مورد پژوهش بی تاء شیر است .

- گذراندن دروس مدیریت حین تحصیل ، برنگرش مدیران پرستاری مورد بررسی تاء شیرچندان نداشته است .

- عامل خواندن موضوع تفویض اختیار ، در حین تحصیل در پرستاری ، برنگرش مدیران پرستاری مورد بررسی تاء شیر داشته است ، بطوریکه آن گروه از واحدهای مورد پژوهش که موضوع تفویض اختیار را در حین تحصیل در پرستاری خوانده اند ، نگرش بهتری نسبت به هدف پژوهش داشتند .

- گذراندن آموزش مدیریت حین خدمت برنگرش واحدهای مورد پژوهش

مؤثر بوده است ، بطوریکه اکثریت مدیران پرستاری که آموزش مدیریت حین خدمت گذراننده بودند از نگرش بهتری برخوردار بودند .

— مدت زمان آموزش مدیریت حین خدمت گذراننده شده توسط مدیران بر نگرش آنان تا شش ماه گذشته است ، بطوریکه با افزایش مدت زمان آموزش مدیریت حین خدمت ، نگرش مثبت مدیران افزایش میافته است و گروه آموزش ندیده از حداقل نگرش برخوردار بودند .

— گذراندن آموزش مدیریت حین خدمت و حین تحصیل بر نگرش مدیران پرستاری مورد بررسی تا شش ماه گذشته است ، بطوریکه آن گروه از مدیران پرستاری که آموزش مدیریت حین خدمت و حین تحصیل را همزمان گذرانده اند ، بیشترین درصد نگرش مثبت را تشکیل می دهند ، گروه آموزش مدیریت ندیده ، از حداقل نگرش مثبت برخوردارند .

نتیجه نهائی پژوهش مؤید این نکته است که از ۴۰ مدیر پرستاری شرکت کننده در این بررسی ۶۰% دارای نگرش منفی نسبت به هدف پژوهش ، ۳۰% دارای نگرش مثبت و ۱۰% دارای نگرش بی تفاوت (بی نظر) میباشند و میانگین کلی نگرش واحدهای مورد پژوهش ۱/۹ میباشد .

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
	عنوان پژوهش
	تأییدیه پایان نامه
الف	سپاس
ب	چکیده پژوهش
پ	فهرست مطالب
ت	فهرست جداول
ث	فهرست نمودارها
۱	فصل یک - زمینه پژوهش : .....
۱۰	- بیان مسئله پژوهش
۱۱	- هدف پژوهش
۱۱	- سئوال پژوهش
۱۱	- تعریف واژه ها
۱۳	- پیش فرضها
۱۳	- محدودیت پژوهش
۱۴	- اهمیت پژوهش
۱۸	فصل دو - دانستنیهای موجود در مورد عنوان پژوهش : .....
۱۸	- چهارچوب پنداشتی
۱۶۳	- مروری بر مطالعات انجام شده
۱۶۹	فصل سه - روش پژوهش : .....
۱۶۹	- نوع پژوهش
۱۷۰	- جا معه پژوهش

۱۷۰	- نمونه پژوهش
۱۷۱	- مشخصات واحدهای مورد پژوهش
۱۷۱	- محیط پژوهش
۱۷۱	- روش جمع آوری داده ها
	- روش تجزیه و تحلیل داده ها
۱۷۴	- ملاحظات اخلاقی
۱۷۵	فصل چهارم - یافته های پژوهش :
۱۷۵	- جدول ها
۱۹۰	- آزمونهای آماری
۲۰۹	فصل پنجم - نتایج پژوهش :
۲۰۹	- خلاصه یافته ها
۲۲۱	- تجزیه و تحلیل داده ها
۲۳۰	- نتیجه گیری نهائی
۲۳۰	- موارد استفاده در پرستاری
۲۳۳	- پیشنهادات برای پژوهشهای بعدی
۲۳۵	فهرست منابع فارسی
۲۳۹	فهرست منابع انگلیسی
۲۴۶	چکیده پژوهش به زبان انگلیسی
	پیوست :
	- ابزار گردآوری داده ها (پرسشنامه)

فهرست جداول

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱۷۶	جدول شماره ۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب سن ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۷۷	جدول شماره ۲: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب وضعیت تاهل ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۷۸	جدول شماره ۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب جنس ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۷۹	جدول شماره ۴: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب میزان تحصیلات ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۸۰	جدول شماره ۵: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب محل فراغت از تحصیل ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۸۱	جدول شماره ۶: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر اساس کل سابقه کار بالینی ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۸۲	جدول شماره ۷: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب سابقه کار بعنوان پرستار ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۸۳	جدول شماره ۸: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب سابقه کار در سمت سرپرستاری ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۸۴	جدول شماره ۹: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب سابقه کار در سمت سوپروایزری ، بهمن ۱۳۶۹ .
۱۸۵	جدول شماره ۱۰: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی بر حسب سابقه کار در سمت مدیریت پرستاری ، بهمن ۱۳۶۹ .

- جدول شماره ۱۱: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی ۱۸۶
برحسب گذراندن دروس مدیریت حین تحصیل، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۲: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی ۱۸۷
برحسب خواندن موضوع تفویض اختیار در حین تحصیل در
پرستاری، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۳: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی ۱۸۸
برحسب گذراندن دوره آموزش مدیریت حین خدمت،
بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۴: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد بررسی ۱۸۹
برحسب مدت زمان آموزش مدیریت حین خدمت، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۵: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران ۱۹۰
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب سن، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۶: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران ۱۹۱
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب وضعیت تا ۶۰ سالگی، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۷: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران ۱۹۲
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب میزان تحصیلات، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۸: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران ۱۹۴
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب محل فراغت از تحصیل، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۱۹: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران ۱۹۵
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب کل سابقه کار بالینی، بهمن ۱۳۶۹.

عنوان

صفحه

- ۱۹۶ جدول شماره ۲۰: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران
پرستاری مورد بررسی از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار بر حسب سابقه کار بعنوان پرستار بهمن ۱۳۶۹.
- ۱۹۷ جدول شماره ۲۱: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار بر حسب سابقه کار در سمت سرپرستاری بهمن
۱۳۶۹.
- ۱۹۸ جدول شماره ۲۲: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار بر حسب سابقه کار در سمت سوپروایزری،
بهمن ۱۳۶۹.
- ۱۹۹ جدول شماره ۲۳: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار بر حسب سابقه کار در سمت مدیریت پرستاری،
بهمن ۱۳۶۹.
- ۲۰۰ جدول شماره ۲۴: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران
مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض اختیار
بر حسب گذراندن دروس مدیریت حین تحصیل در
پرستاری، بهمن ۱۳۶۹.
- ۲۰۱ جدول شماره ۲۵: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریا فتی مدیران
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار بر حسب خواندن موضوع تفویض اختیار در
حین تحصیل در پرستاری، بهمن ۱۳۶۹.

- جدول شماره ۲۶: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریافتی مدیران
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب آموزش مدیریت حین خدمت ، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۲۷: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریافتی مدیران
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب مدت زمان آموزش مدیریت حین خدمت
بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۲۸: توزیع فراوانی مطلق و درصدا متیازات دریافتی مدیران
پرستاری مورد بررسی، از نگرش آنان نسبت به تفویض
اختیار برحسب گذراندن آموزش مدیریت حین تحصیل
و حین خدمت ، بهمن ۱۳۶۹.
- جدول شماره ۲۹: توزیع فراوانی مطلق و نسبی مدیران پرستاری مورد
بررسی، براساس نگرش کلی نسبت به تفویض اختیار ،
بهمن ۱۳۶۹.